

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 24 Sierpnia r. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 15 sierpnia.

Przez najwyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

D. 31 lipca, na Kamiennym-Ostrowie, naczelnik IVgo oddziału, Departamentu różnych podatków i poborów Ministerjum skarbu, radca kollegialny Chwostow, mianowany naczelnikiem archiwum Departamentu dóbr Państwa; a na jego miejsce naznaczony radca dworu Gudim-Lewkowicz, dotąd urzędnik do osobnych poleceń w tymże Departamencie.

D. 4 sierpnia tamże, radca stanu, Diwow, znajdujący przy poselstwie Cesarskiem w Paryżu, przy zupełnem, na własną prośbę, uwolnieniu ze służby, wyniesiony na rzeczywistego radcę stanu.

Przez rozkaz najwyższy, objawiony Rządzącemu Senatowi przez sprawującego ministerjum spraw wewnętrznych, d. 7 sierpnia r. t., radca kollegialny Xiaże Dothoruki, inspektor kwarantany isakowieckiej, zgodnie ze swoim życzeniem, uwolniony od tych obowiązków dla naznaczenia do innych; a na jego miejsce przeznaczony policmester kamienieo-podolski, odstawny podpółkownik Biernacki, z zatrzymaniem pensyi dożywotniej, naznaczonej dlań przy odstawce ze służby wojskowej.

Ukazy Rządzącego Senatu, nowo ogłoszone:

D. 16 lipca 1825 z Igo Departamentu, o dodatku płacy za utrzymanie pensjonarzów i półpensjonarzów kadetów korpusu górniczego.

D. 17 lipca 1825, z Igo Departamentu, o zdjęciu z obywatela, Kamynina niedoimki od dochodów.

D. 23 lipca 1825, z Igo Departamentu, o niepobieraniu posilin od majątków poddanych tokańskich i parmeńskich, wyprowadzanych za granicę.

D. 30 lipca 1825, z Igo Departamentu, o uldze dla handlujących w kraju noworossyjskim i strzymaniu po całym Państwie sprawdzania handlow i przemysłów do roku następnego 1826go.

TURCYA.

Stambul dnia 25 lipca.

(z Dostrzegacza Austriackiego).

Biuletyny umieszczone w gazecie Idryyskiej o bitwie pod Mili, która dnia 25 czerwca została stoczona, są zmyśleniem, dla zaspokojenia ludu podobionem. Pochód Ibrahima przeciwko Napoli był widocznym tylko rekognoskowaniem. W u-taraczce pod Mili, pomimo gęstego ognia, dawnego z okrętów greckich i przez oddział, którym Demetry Ipsylanty dowodził, egipcyanie dwóch tylko ludzi stracili.

Niebezpieczeństwa, na które Ibrahim basza w odwrócenie swoim miał być wystawiony, także w Idryyskiej wyległy się gazecie. Ze bez przesady odebrał Trypolizję, nie masz wątpliwości; o późniejszych czynach niewiadomo jeszcze. W jednym z gazet (greckich) jest wzmianka o zaciętej bitwie pod Tricorfa, którą Kolokotroni Ibrahimiowi wydał; tymczasem miejsca tego nazwiska na mappach, które mamy przed sobą, nie znajdujemy. Zdaje się, że i to jest zmyśleniem także, bo gdy

wojsko, które do Navarinu przybyło, przed 7 lub 8 lipca w pochód udać się nie mogło, nie masz wątpliwości, że Ibrahim bez otrzymanego posiłku nie wdawałby się w żadną walkę. Trzeba w tej mierze czekać późniejszych doniesień.

Zaraz po pokazaniu się Ibrahima pod murami Napoli, zajął się rząd grecki dochodzeniem takiego spisku, i uwięził kilku deputowanych. Uwięziono także na wyspie Syra kilku znakomych kupców, a między innemi, Moturani, Tarpuci, Cichlichi, Boccochi i t. d., których mają w podejrzeniu o porozumienie z Ibrahime baszą. Uwięziono także kupca Niti, który właśnie tylko co przybył z Alexandryi, a na okręt jego włożono embargo. Wdanie się konsułów zagranicznych za uwięzionymi było bezskuteczne. Z dnia 11 na 12 b. m. odwieziono wszystkich na wyspę Idryę.

Mnóstwo greków uchodzi z Morei i Liwadyi, szukając w Azji, a mianowicie w okolicach Smyrny, schronienia. Doznają tam dobrego przyjęcia i spokoyności, byle należący od nich podatek głównego opłacili.

Korfu dnia 21 lipca.

(z teyże gazety)

W tej chwili dowiadujemy się, że Reszyd basza przypuścił d. 11 b. m. szturm do Missolungi. Nazajutrz zaraz żądali grecy zbrogodzinnego zawieszenia broni, na które zezwolono. Jest nadzieja, że najdalej 20 lub 21 b. m. poddanie się tej twierdzy nastąpi. Wiadomość ta (dodaje Dostrzegacz Austr.) pochodzi z prywatnego, lecz z wiary godnego, źródła. Czas prawdę wykryje.

Od granic Turckich d. 4 sierpnia.

Przez Francją odebrano z Grecyi następujące dokładniejsze wiadomości, a po części nawet późniejsze, niż zawarte w listach generała Roche.

— Z Zante 7 lipca: „Geniec wysłany przez Kolokotroniego i przybyły do Pyrgos w zachodniej Morei naprzeciw Zante, donosi, iż Ibrahim basza posunął się do Argos, a d. 25 czerwca doznawszy niespodziewanego oporu i utraciłszy 400 ludzi, spalił d. 28 czerwca to miasto; nazajutrz cofnął się ku Trypolizzie i w odwrócenie swoim musiał stoczyć bitwę z Kanatusso w wąwozach Parthenion. Tymczasem rozmaite korpusy greckie, przybywszy z okolic wschodnich i południowych, zajęły stanowiska około Trypolizy i zamknęły Ibrahima. Kolokotroni, oyciec, stoi w Tarikarfa; Kaliopolo z Kolokotronim, synem, w Baltessi; bracia Delijani przy St. Isidor; Zaimi, Lendos i Notasapulo w Livady; Patrakos przy górze, a Karatasso z regularnym wojskiem z Nauplii przy górze Parthenion. Wojsko greckie wynosi 20,000 ludzi, oprócz żołnierzy, którzy się jeszcze zbierają w tyle Ibrahima. Piechota nieprzyjacielska stoi w Trypolizzie, a jazda obozuje na pobliskich polach. Grecy odwrócili źródła, które dostarczają wody Trypolizzie.

— Z Zante 8 lipca: „Gdy P. Rigny był z powitaniem u Ibrahima baszy w Nissi, wódz ten egipski, ruszywszy z Modonu, spalił już 22 wsi i otwarte miasteczko Kalamatę. Kazał uciąć głowę Gregoriusowi Biskupowi w Modon, którego gazeta smyrneńska Dostrzegacz Wschodni tylekroć wystawiała jako nieprzyjaciela Turków, i który był objęty kapitulacją Navarinu. Od d. 20 do

24 czerwca rachują 5000 kobiet, dzieci i starców, którym pałasz egipcyan życie odebrał. Xięża Grecy, którzy wpadli w ręce egipcyan, zostali powieszzeni w ornatach na drzewach. Banda tych nędzników trudni się soleniem głów i posyła je do *Stambułu*. Niedaleko *Leonardi*, rozdał *Ibrahim* pewną liczbę młodych greczynek oficerom europejskim, które hordy jego ćwiczą i niemi dowodzą. Odstępy ci zamienili nazwiska swoje Chrześcijańskie na tureckie, noszą ubior wschodni, i okazują się gorliwymi w pustoszeniu Chrześcijańskich kościołów i świętości.

— Z *Zante* 11 lipca: „Przeszło 100 statków przewozowych ma być najtęch od Porty i baszy Egiptu dla sprowadzenia potrzeb *Ibrahimowi* baszy; niekiedy płyną pod zasłoną okrętów wojennych, aby ich grecy nie zabrali.”

List z *Korfu* pod d. 21 lipca wyraża: „*Ibrahim* basza opanował w krótkim czasie *Navarino*, *Kalamatę*, *Arkadyę*, *Tripolisę*, i *Argos*; twierdzą nawet, iż twierdza *Napoli di Romania*, po niejakiem do niej strzelaniu, poddała się muzułmanom. *Jussuf* basza wyszedłszy z *Patrassu*, miał osadzić *Vostizza*, *Gastuni* i wszystkie wsie w okolicy. *Missolunga* jest ściśle opasana, i zdaje się, iż za 6 lub 7 dni poddać się musi. Część floty tureckiej, złożona z 54 okrętów większych i mniejszych, krąży przed *Missolungą*.”

Donoszą z *Zante* pod d. 10 lipca, iż *Kolokotroni* kazał uoić głowę Xięciu *Maurokordato* i ministrowi wojny *Kolettii*.

— Dnia 5 —

Paryzki Dziennik Konstytucjonista umieścił następujący list z *Marsylii* pod d. 7 sierpnia: „Statek pocztowy angielski, wypłynąwszy d. 4 lipca z *Napoli di Romania*, zawinął w tej chwili do tutejszego portu, i przywiózł listy kapitana *Hamiltona* do rządu angielskiego. Odebrany przez tenże statek list do znakomitego kupca tutejszego, pisany d. 2 lipca, donosiłszy o wypadkach poprzedzających przybycie egipcyan pod *Argos*, dodaje: „*Ibrahim* basza, uiny w swoją potęgę, polegając na doniesieniach, jakie odbierał o wewnętrznym stanie półwyspu, w pochodzie swoim ku *Napoli di Romania* doznał dzielnego odporu, który go tem więcej przeraził, iż wszystkie korpusy greckie, które spotykał, zdawały się być w niemożności stoczenia z nim bitwy, a uступując zostawiły mu wolne przejście; przez *Messenię*, *Arkadyę* i *Argolis*. Wszakże kilkaset ludzi, których rząd grecki wysłał z *Napoli di Romania* dla wzmocnienia wojska, stojącego przy młynach, ubiwszy *Ibrahimowi* blisko 600 ludzi, między którymi jest siostrzeniec jego i gubernator wyspy *Kandyi*, *Omer* basza, przymusił go do cofnięcia się w nieładzie ku *Argos*. Widząc *Ibrahim* basza niebezpieczne swoje położenie, opuścił śpiesznie *Argos* d. 29 czerwca dla zbliżenia się, jak najprędzej do *Messenii*, nim rozmaite korpusy greckie, na które nie uważał, zbiorą się i przetną mu odwrót. Jenerał *Kolokotroni*, który się znajdował w *Trozenia*, doniósł rządowi, iż *Ibrahim* ciągną przez *Kili*, *Agénitze* i *Arni*, wrócił d. 1. lipca z całym swoim wojskiem do *Tripoliszy*. Dodaje, iż użył wszelkich potrzebnych środków, aby nieprzyjacieli nie umknął; zapewnia oraz, iż egipcyanie mają przecięte związki, i cierpią zupełny brak wody, oraz żywności, a tak pozostanie im tylko wybór, albo poddać się, albo orężem uwolnić się z tak smutnego położenia. *Kolokotroni*, opasawszy tym sposobem nieprzyjaciela, wydał odezwę do wojska swego.”

Paryzki Dziennik Rozpraw zawiera list z *Liworny* pod d. 3 sierpnia, który wyraża, iż kapitan pewnego okrętu Jońskiego doniósł, że d. 13 lipca pokazywano mu w *Marathonisi* list *Kolokotroniego* do jednego z urzędników greckich, obymający dokładne szczegóły o odwróceniu *Ibrahima* baszy do *Tripoliszy*. Widząc *Ibrahim* basza niemożność posunięcia się ku *Patras*, zwrócił się ku *Navarino*; lecz *Kolokotroni* i *Petimezza* zasłali mu drogę i kilkakrotnie porazili, poczem *Ibrahim* basza oświadczył chęć kapitulowania. Miał utracić

blisko 5000 ludzi, i został raniony w prawą rękę. Listy z *Nauplii* obymują także powyższą wiadomość.”

— Dnia 6. —

List z *Wenecyi* pod d. 5 sierpnia (pisze *Powszechna Gazeta* niemiecka) donosi, iż przybycie okrętu, który d. 21 lipca wypłynął z *Korfu*, wznowiło tam pogłoskę o bliskiem ukończeniu tegorocznej kampanii. *Ibrahim* basza, którego śmiały pochód w głąb *Morei* wzbudził różne marzenia w głowie przyjaciół tureckich, stoczywszy z *Kolokotronim* kilka bitew, zawsze niepomysłnych, został wzięty w niewolę wojenną z częścią swego wojska, a tak od razu spełzał wielki plan Porty. Kuter angielski, płynący prosto z *Napoli di Romania*, zawinął d. 20 lipca do *Korfu*, i miał przywieźć tę ważną wiadomość.

W Y S P Y J O Ń S K I E.

Gazeta Korespondent Warszawski, umieściła pod artykułem *Londyn* d. 6 sierpnia co następuje: Listy z *Korfu* pisane, zawierają przyjemne wiadomości o uniwersytecie grecko jońskim, który tam przez wspólne usiłowania rządu i prywatnych jest założony. Lord *Guilford* jest prezydentem i wspianiałomyślnym protektorem tego uniwersytetu. Kilku młodych greków przeznaczonych do stanu nauczycielskiego, jego kosztem odbierało nauki. Już teraz posiada uniwersytet dobrych profesorów, między innemi *Karandina* do Matematyki, *Pharmakidesa* do teologii, *Akophnosa* i *Philetasa* oo Filologii, *Spatego* do historii naturalnej. Pod nazwiskiem *Epheseon* znajduje się szkoła przygotowawcza, licząca 135 uczniów; z niej dopiero po odbytych popisach przechodzi młodzież do uniwersytetu, gdzie tytuł Filologii i mundur otrzymują. Takich Filologów czyli uczniów znajduje się w uniwersytecie 56. Pilność, żywość, szlachetna przystojność tych młodych greków, na każdym, co *Korfu* zwiedza, przyjemne robi wrażenie. Spodziewać się można że grecy tutejsi w krótkim czasie wielkie postępy uczynią. Biblioteka ma dopiero 8000 tomów, ale się pomnaża codziennie przez dary. Król duński przysłał jej kilka ważnych dzieł, a Rossyjski minister w *Turynie* P. *Močenigo* zapisał jej na swój zbiór bogaty. Instytucya ta wielki wpływ na przyszłość Grecyi mieć będzie.

A N G L I A.

Londyn d. 12 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dnia 1 stycznia 1824 bank tutejszy miał w kasie swojej 12 milionów funtów szterlingów złotem, a ilość ta zmniejszyła się potem do 4 milionów funt. szterlingów.

Robota drogi po *Tamizę* zwraca powszechną uwagę. Xiążę *Wellington* oglądał ją kilkakrotnie, przez co okazał, iż go skutek tego przedsięwzięcia mocno obchodzi.

Ostatnie listy z *Sunderland* donoszą o zupełnem przytlumieniu rozruchu, który tam przez kilka dni panował. Dzielne środki policyjne, i poociągnięcie do sądu hersztów rozruchu, przywróciły obłąkanych maytków do porządku. *Gazety* tutejsze umieściły notę, którą podali oni do ministra sekretarza stanuspraw wewnętrznych, a w której postępowanie swoje uniewinniają.

Odebrane tu wczora listy z *Tryestu* i *Liworny* pod d. 29 lipca donoszą, iż *Ibrahim* basza w bitwie pod *Korynthem* został raniony w ramię, wzięty w niewolę wojenną i zaprowadzony do *Nauplii*. Wojsko tureckie, które wysiadło w *Navarino*, cofnęło się ku *Patras*. Kapitan *Tombasis*, admirał *Miaulis*, i inni oficerowie morsey greccy udzielili tę wiadomość różnym okrętom, płynącym ze *Stambułu* i *Smyrny* do portów włoskich.

Wczoray odprawiono się tu zgromadzenie powszechnego towarzystwa żeglugi statkami parowemi. Zdano sprawę o czynnościach, w przeszedłym półroczu. Przez ten czas, towarzyszy stwo, mimo przeszkód, jakich doznało szczególnie dla braku machin parowych, wybudowało lub kupiło 15 statków poczto-

wych, które regularnie odbywają żeglugę między Londynem a Hamburgiem, Ostendą, Calais, Boulogne, Diappe, Dunkierką, Yarmouth, Ramsgate, i Margate; czasem zaś są używane do potrzeby krajowej i przedsięwzięć prywatnych. Cały dochód z frachtu wynosił blisko 27,000 funt. szterl.; wydatków było blisko 17,000 f. s. pozostało więc czystego zysku 10,000 f. s. Dyrektorowie chcą dać 8 procentów dywidendy, i mają nadzieję, iż w przyszłym półroczu takąż dywidenda nastąpi, a zatem roczny zysk towarzystwa ułoży 16 procentów.

Gazety z Nowego-Yorku pod d. 18 lipca donoszą, iż upały w Zjednoczonych Stanach północnej Ameryki były takie, jak w Anglii. Achilles i Napoleon Muratowie, synowie byłego Króla Neapolitańskiego, złożyli w Washingtonie oświadczenie, iż jako obywatele chcą osieść w kraju Zjednoczonych Stanów, i zamysłają kupić własność nieruchomości we Florydzie.

Kommissarzom francuzkim w Peru i Chili zalecono, aby we 24 godzinach wyjechali, gdyż bez upoważnienia wdawali się w polityczne interesy. Kommissarz w Chili, będąc na obradach tamczasnego kongressu, ganił głośno wnioszek względem jego rozpuszczenia.

Ostatnie wiadomości z Meksyku są pod dniem 11 czerwca. Do mennicy tamecznej przybył pierwszy transport srebra z kopalni w La Valencianna. Osobliwem jest zdarzeniem, iż tegoż samego dnia odebrano w Meksyku mowę Pana Baring, mianą w izbie niższej angielskiej w mniścianu kwietniu, w której całe towarzystwo górnicze meykańskie nazywa marzeniem. Nie powiedziałby tego zapewne, gdyby wiedział, ile tysięcy ludzi ma uciążliwy sposób życia pracuje w kopalniach meykańskich.

— Dnia 13 —

Jedna z gazet wychodzących w Plymouth donosi, iż wtamecznej okolicy znaleziono kilka szarńczy z krajów wschodnich.

Odebrano wiadomość, iż na statku parowym *Entreprise*, który popłynął do Indyi wschodnich, zapaliły się węgle ziemne, leżące zbyt blisko kotła; nieszczęście, któremu wprawdzie zapobieżono, będzie nauką ostróżności nadal.

Basza Egiptu posłał niedawno Sultanowi tureckiemu kilka papug, które wzięte z Malty, gadały tylko po angielsku. Sultan przywołał angiłka, wyznającego wiarę mahometanską, i ten wytłumaczył wszystko, co papugi gadały pochlebnego temu monarsze, za co hojnie obdarzony został.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Życie Pana Canning wprawdzie jest ocalonem, ale często jego słabości dają powód do obawy, aby się z ministeryum nie oddalił, bo przynajmniej teraz nie ma takiego, któryby stratę jego mógł wynagrodzić.

Piszą z Paryża o zamiśle utworzenia nowego ministeryum, i o pomnożeniu wydziałów i urzędów jenerałnych dyrektorów. Jenerał Foy ma być ministrem wojny, Pan Hyde de Neuville ministrem marynarki; P. Pasquier spraw zewnętrznych; P. Chateaubriand ministrem spraw wewnętrznych; P. Desèze ministrem sprawiedliwości; margrabia Verac domu królewskiego; P. Roy skarbu i dochodów stałych; P. Bertin Vaux dochodów niestałych; P. Bourdonnaye handlu; P. Royer Collard ministrem uniwersytetu; X. Fraissinac spraw duchownych; a Xiążę Montmorenci prezydentem rady ministrów, ale bez departamentu.

W końcu roku 1824, leżono w Anglii 24 776 okrętów handlowych.

Podług najnowszych wiadomości z Kalkuty, pochód jenerała Mowison w kraju Awakan bardzo jest utrudzony. Liczbę znajdujących się w tym kraju Birmanów podają jedni na 8,000, drudzy na 10,000 ludzi. Komodor Hayes w pochodzie tym przy wzięciu trzech palisad nie doznał żadnego oporu. Ale listy prywatne zapewniają, że Hayes pobity został, miał być napadnięty obok jednej wyspy, gdzie kilka szalup utracił. Mowison wy-

ruszyć miał d. 4 marca ku rzece Aratong. Trzy naczelnicy Szamscy przybyli do Ranghun z Martabinu, przyjęci zostali ze wszelkimi honorami wojskowemi. Ofiarowali oni przystawie natychmiast 10,000 wojska posiłkowego, a drugie 10,000 w imieniu Króla Siamu, i żądali, aby im Mataban, Tawoy i Mergay zwrócone były. Nie dano im jeszcze pewnej odpowiedzi, ale im polecono, ażeby od granicy południowo-wschodniej Awy na miasto Torigo uderzyli. Tylna straż jenerała Mowison przybyła d. 22 lutego nad brzegi Mainy.

Cztery korpusy angielskie uderzają teraz na państwo Birmańskie, pierwszy idzie przez Aussen, drugi Kaszar, trzeci przez Awakan, czwarty przeciw stolicy Umerapura. Ostatni korpus tak wiele trudności z powodu samej ziemi doznaje, iż w razie gdyby nawet oporu nie doznał, dwa lata przemina, nim do wymienionej stolicy dojdzie. Sir Kampbel ma pod swemi rozkazami tylko 1,400 europeczyków, półk Seapoyów 400 z gwardyi gubernatora, 140 lekkiej artylleryi i 12 dział. Jenerał Birmański Dundula otrzymał z Umerapura liczne posiłki i oprze się Anglikom zapewne pod Prome.

Wysłana roku przeszłego z okrętem wojennym wyprawa, zajęła na rzecz rządu angielskiego wszystkie między 129 i 135 stopniem położone wyspy i kraje Australii, niemniej przesmyki Appley i Klarans, nakoniec port Essington na półwyspie Koburskim.

Okręt handlowy Hope spodziewany tu jest z New-Sud Wallis z wełną cienką, pochodzącą z tej osady. W ogólności osada ta staje się dla Anglii coraz ważniejszą i przekonywającą, że fabryki angielskie wiele i dobrych płodów pobierać z niej mogą.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu dnia 14 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Tegoroczny sejm Nawarski w Monachium przedłużony będzie do d. 10 września. Podczas obrad w Izbie deputowanych względem projektu o cłach, kilku członków radziło znieść zupełnie cło od przewozu towarów, ogłosić wolność żeglugi na Dunaju it. d. Co się tyczy wprowadzanych do kraju towarów, żądali powiększenia cła od towarów osadniczych, tytoniu, sera, skór, płótna, przędzy bawełnianej, sukien, igieł, żelaza, zwierciadeł, tarcie i t. d.; a zmniejszenia od surowych płodów, któreby można wyrabiać w kraju, od bawełny i t. d. Minister skarbu dowodził, iż prawo o zarobkach i podany projekt o cłach dobroczynny mieć będą wpływ na przemysł i handel.

Pan Leibner, kommissant kupca londyńskiego Hillerta, zawarł niedawno w Freyburgu układ z 50 górnikami, którzy przez lat 5 pod korzystnymi warunkami podjęli się pracować w kopalniach Buenos-Ayrskich w Ameryce południowej. Starszy górnik ma brać rocznie 5000 talarów. Pan Leibner wysłał już 44 górników z Freyburgu, którzy częścią przez Hamburg udadzą się prosto do Buenos-Ayres, a częścią pierwsi popłyną do Anglii. Na oporządzenie tych ludzi wydał wspomniany kommissant blisko 6000 talarów.

(Auszburg d. 16 sierpnia).

(z Gaz. Jour. de Francf.).

(Wyjątek gazety powszechnej).

Bucharest d. 1 sierpnia.

Goniec pewnego wielkiego mocarstwa, który opuścił Konstantynopol d. 22 lipca wieczorem, przejeżdżając przez nasze miasto, zapewniał, że całe wojsko egipskie zostało wypędzone w głąb Morei, a sam basza zabrany przez greków w niewolę. Tegoż dnia, gdy ta smutna wiadomość do stolicy przyszła, wyszedł firman Wielkiego Sultana, zabraniający rozmawiać o rzeczach, tyoczących się polityki. Listy handlowe, otrzymane tą drogą, wyrażają tylko w ogólności, iż odbierzemy wiadomość przez następnego gońca o wielkim wypadku, który pewnie całą Europę zadziwi.

Frankfort d. 17 sierpnia.
(z teyże gazety).

Otrzymałmy dzisiaj z Berlina smutną wiadomość, że Hrabia Bülow, minister tajny rzeczy-wistego stanu, kawaler wielu różnych orderów i pierwszy prezydent szlaski, umarł nagle uderzony apoplexyą d. 11 rano w kąpielach Landeckich w Szlasku.

FRANCYA.

Paryż dnia 15 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Czterey bracia Rotschild wyjechali z obu synowcami swymi z tutejszey stolicy do Londynu, jak słychać, dla przedłużenia układu handlowego, który mają między sobą.

Jenerał hiszpański, Morales, przybył tu niedawno z Hawanny.

Gazeta, wychodząca w Bordeaux pisze, iż rząd nasz pozwolił zawijać okrętom kolumbijskim i innym południowo-amerykańskim do wszystkich portów francuzkich, byleby tylko nie wywieszały bandery swojej.

Dziennik Gwiazda umieścił następujący list z Liworny pod dniem 1 sierpnia: „Kapitan austriacki André Thomas, płynący z Raguzy, i kapitan francuzki Conture, przybyli z Cypru, potwierdzają wiadomość, iż grecy zabrali Ibrahima baszę w niewolę wojenną.”

Tutejsze towarzystwo przyjaciół sprawy greckiej, odebrało wiadomość z Milo pod d. 5 lipca, iż egipcy cofnęli się aż do Nowarino.

Jenerał Lionon, agent Baszy egipskiego, mający za kilka dni udać się z Marsylii na powrót do Alexandryi, otrzymał od rządu francuzkiego kilka dział z wczasy amunicyynemi, dla teraźniejszego swego Pana, Mehmeda Alego. Dom handlowy Odier Aubert ma zlecenie kupować potrzeby wojenne, i wkrótce odbierze rozkaz, aby 2 fregaty kazał budować dla wspomnianego baszy.

Goniec gabinetowy hiszpański, wracając z tutejszey stolicy do St. Ildefonso, wziął z sobą dentystę francuzkiego, aby Monarchę jego uwolnił od bólu zębów.

Minister wojny, mający dnia 22 wyjechać do Lunevillu, zwiedził wszystkie twierdze w królestwie, a z tey podróży, wynoszącej przeszło 420 mil niemieckich, powróci do Paryża dopiero 12 października. Podczas jego niebytności zastępować go będzie baron Damas, minister spraw zewnętrznych.

— Dnia 16 —

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Król dawał onegdaj prywatne wysłuchanie Xięciu Villa Hermosa, K. Hiszpańskiemu posłowi, a później Hrabie Bray ministrowi Bawarskiemu.

Wiadomość o uznaniu niepodległości Rzeczypospolitey Hayty, sprawiła wielką radość. Kilka domów handlowych zakupuje już towary, w celu postania na tę wyspę.

Dziennik Mémoires Bordelais utrzymuje, że zamierzone wkroczenie wojsk francuzkich do Hiszpanii, na przełożenie rządu hiszpańskiego, albo angielskiego, wstrzymane zostało i że obóz pod Bajonną tylko z dwóch do trzech tysięcy składać się będzie.

Wynalazca nowej maszyny do kierowania halonami, posłał akademii umiejętności jej model, obowiązując się zrobić go, jeśli 200 prenumeratorem mieć będzie.

HISZPANIA.

Madryt dnia 4 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Słychać, iż 150 osób ma być skazanych na

wygnanie z kraju. Do liczby ich ma należeć Xiążę Infantado, Hrabia Torrealta, Xiążę Cyryli, Biskup Malagi, i kilku rojalistów, którzy głośno gnili czynności nowego Xiążęcia Pokoju.

Jenerał O'Donel został mianowany jenerałem inspektorem artylleryi, a Xiążę Castro Terreno obierany na jego miejsce dowództwo w dawnej Kastylii. Pierwszy okazał się zapalonym, a drugi umiarkowanym.

Nie zaniechano jeszcze myśli o przywróceniu inkwizycyi. Król Jmé przesłał jenerałem prokuratorom pismo podane od Rady Kastylijskiej, nalegające o przywrócenie tego trybunału, aby zdanie swoje w tey mierze oświadczył. Naczelnik kapituły Metropolitalney Toledańskiej, pojechał do St. Ildefonso, w celu starania się u dworu o przywrócenie inkwizycyi. Lecz dzisiejsza gazeta tutejsza umieściła następujące postanowienie królewskie: „Gdy Król, Paś nasz, został uwiadomiony o rozporządzeniach jenerała dyrekcyi skarbu, względem opłaty podatków z dóbr inkwizycyi, rozkazuje przeto Król Jmé, aby te dobra, nie tylko bieżące podatki, ale i zaległe zapłaciły.” Postanowienie to jest wydane d. 15 lipca.

Od granic hiszpańskich dnia 7 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Donoszą z Barcelony, iż kapucyn Argangel, znany jako nieprzyjaciel liberalistów, wyjechał stąd do Madrytu, w towarzystwie jednego członka z każdego klasztoru kapucyńskiego tey prowincyi. Pan Armangel Dalman z Kudels, mianowany sędzią kryminalnym, wtrącony został do więzienia, za to: że pod rządem kortezów, urząd sędziego sprawował. Sąd w Lerydzie, skazał był królewskiego ochotnika na szubienicę, za zabicie konstytucyynego żołnierza z milicyi; ale kat nie chciał pełnić swojego obowiązku, poczem Alkad zrobił zapytanie, co w tym razie robić ma, gdyż za utrzymanie spokojności publiczney nie ręczy, jeśli by skazany w Lerydzie miał być powieszony? Posłano kata z Barcelony, aby wyrok wykonał.

Wczora zabity został w pojedynku młody oficer francuzki margrabia Valori. Przyczyną kłótni było rzucanie gałkami chleba przy stole, co oficera tak obraziło, iż próżną butelką rzucającą go ugodził.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 8 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Dnia 13 t. m. odbył się tu obrzęd pogrzebowy Królewsko-Neapolitańskiego posła, Xięcia Ruffo. Exekutorem swojego testamentu mianował nieboszczyk Xięcia Metternicha.

Oddział wojska Austriackiego, wracającego z Królestwa Neapolitańskiego, przechodził już przez Florencyą.

Xiążę Maksymilian Saski zaślubi Xięcinzkę Maryę Ludwikę Karolinę Lukka.

Parlament wysp jonańskich postanowił, że okręty angielskie, jonskie, albo austriackie, do portów wysp przybywające, tylko 70 od wartości przywozowych płodów lub towarów opłacać mają. Okręty każdego innego narodu opłacać będą 150.

— Dnia 14. —

(z Gazety Warszawskiej).

Bieg gonców między stolicą tutejszą a Stambulem jest bardzo częsty, czego powodem są zapewne nader ważne okoliczności, które jednak dotąd gruba zasłona pokrywa. Goncy odbywają pospolicie tę drogę w 12 lub 13 dniach.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 99.

Wilno dnia 24 sierpnia o. s. 1825 Roku.

Ukazy Rządzącego Senatu.

O naznaczaniu Sprawników Ziemskich w guberniach od Polski przyłączonych z obywateli rangi niemających i o innych rzeczach.

Wedle Ukazu JEHO CESARSKIEY MOSCI, Rządzący Senat, wysłuchawszy raportu P. Zarządzającego Ministerium spraw wewnętrznych, w którym donosi: że z powodu zdarzonego wakansu Sprawnika ziemskiego wołkowyskiego, przedstawiony został przez byłego Gubernatora Cywilnego Grodzieńskiego, Andrzejkowicza, do naznaczenia na to miejsce obywatel Telszewski, który był przez trzy wybory Assesorem sądu niższego ziemskiego wołkowyskiego. To przedstawienie przesłał tenże Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych na uwagę JEHO CESARSKIEY WYSOKOSCI CESARZEWICZA WIELKIEGO XIĄŻĘCIA JEGOMOSCI KONSTANTEGO PAWŁOWICZA, a w niebytności JEHO otrzymał od Rzeczywistego Rady Tęnego, Nowosilcowa, odezwę, iż on, mając poświadczenie miejscowej Zwierzchności, o dobrych przymiotach i zdadności Telszewskiego, nie znajduje ze swojej strony przeszkody do naznaczenia go na Sprawnika ziemskiego, jeżeli to, że on niema rangi klasycznej, nie czyni do tego przeszkody. Wślad potem Gubernator zakomunikowawszy, że w przysłanym przezeń temuz P. Zarządzającemu Ministerium spraw wewnętrznych opisie służby Telszewskiego, przez omyłkę nieumieszczona służba jego w woysku polskiem, w ciągu której otrzymał on rangę podporucznika, a że rangi tego rodzaju na mocy Naywyższego rozkazu, wypisanego w Ukazie Rządzącego Senatu 23 czerwca 1820 roku, są porównane z rangami rossyjskimi, złożył patent na wspomnianą rangę, opis służby, przy uwolnieniu z woyska mu wydany, i pasport na swobodną podróż z granicy do Rossyi, z których okazuje się, że Telszewski wszedł w służbę do woyska polskiego w roku 1809 i zostawał w niem do 1813 roku, i że przed uwolnieniem z tego woyska nagrodzony został rangą Podporucznika. Gubernator dodał: naprzód, że na prowincye, od Polski przyłączone, dotąd nie jest rozciągnięta moc Ukazów, na ośnowie których nie przeznaczają się na urzędy obywatele, niemający rangi; powtóre, że prawie wszyscy Sprawnicy ziemscy w gubernii Grodzieńskiej, w czasie przedstawienia ich dla potwierdzenia na ten urząd, nie mieli rang, a jednak przez Ministerium zostali potwierdzeni. Porównawszy przedstawienie to z istniejącymi w tej rzeczy ustawami, P. Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych znalazł, że chociaż Naywyższe z y m Ukazem 31 grudnia 1818 roku rozkazano, iżby w niektórych guberniach, w liczbie tej i w Grodzieńskiej, na miejsca Sprawników ziemskich wybierani byli przez Zwierzchność Gubernialną urzędnicy z tamczynego stanu szlacheckiego; ale ponieważ Naywyższe z y m i rozkazami, w roku 1802 i 1811 nastalemi, ze względu na niedostatek takich obywateli, którzyby mieli rangi ober-oficerskie, pozwolono dopuszczać w tych guberniach do wyboru obywateli, rang ober-oficerskich niemających, gdy dla tego samego Ministerium spraw we-

wnętrzných potwierdzało na ziemskich Sprawnikow obywateli, którzy rangi nie mają; ale byli jednak w obowiązku służby z wyboru: przeto dla tychże przyczyn P. Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych ze swojej strony sądzi, iż na Sprawnikow ziemskich w pomienionych guberniach wypada naznaczać obywateli, rang niemających; ale którzy z wyboru obywateli byli w obowiązku służby, do których klasy rang są przywiązane, przynajmniej jedno tryjenium. Takowe zdanie Zarządzającego Ministerium spraw wewnętrznych przesłane zostało przez niego na uwagę JEHO CESARSKIEY WYSOKOSCI, prosząc o zaszczytowanie go uwiadomieniem o zdaniu JEHO WYSOKOSCI w tej rzeczy. A co się tycze właściwie Telszewskiego; ponieważ dokumenta o jego służbie, przez Cywilnego Gubernatora Grodzieńskiego złożone, dowodzą, że mu dana została ranga Podporucznika przez Zwierzchność Francuską w roku 1813, w czasie zostawania niektórych woysk polskich w służbie francuskiej; przeto Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych poczytał za potrzebne, rzecz względem naznaczenia Telszewskiego na Sprawnika takż podać do zdania JEHO CESARSKIEY WYSOKOSCI, i upraszał razem o JEHO rozwiązanie, czy można rangę Telszewskiego, na ośnowie Naywyższego rozkazu, 4 maja 1820 roku nastalego, a w Ukazie Rządzącego Senatu 23 czerwca tegoż roku wypisanego, uznawać za równą z rossyjskimi. JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ oświadczyć raczyła: 1) że ON zgadza się z opinią P. Zarządzającego Ministerium spraw wewnętrznych, iż na ziemskich Sprawnikow, w przyłączonych od Polski guberniach, mogą być naznaczani obywatele, niemający rangi, ale którzy byli z wyboru obywateli w obowiązku, do których klasy rang są przywiązane, nie mniej nad trzy lata, i że na tej ośnowie zostawuje temuz Zarządzającemu Ministerium potwierdzić na obowiązek Sprawnika nieraz wspomnionego Podporucznika Jana Telszewskiego, który służył w woysku polskiem. 2) Że CESAR JEKOMOSĆ w czasie osobistej rozmowy z JEHO WYSOKOŚCIĄ, o porównaniu rang woyska polskiego z rossyjskimi, raczyła oświadczyć, że ci, którzy byli w służbie polskiej w czasie byłej rzeczypospolitej, nie mogą mieć prawa do tego porównania z rangami woyskowemi rossyjskimi, a tylko ci, którzy po zniesieniu rzeczypospolitej i rozdzieleniu kraju polskiego służyli, od czasu ustanowienia Xięstwa Warszawskiego, w jego woysku, które nakoniec weszło do składu terazniejszych woysk Królestwa Polskiego. Z tego JEHO WYSOKOŚĆ wnosiąc, że dla uchylenia wszelkich niedogodności w wykonaniu Naywyższego Ukazu 4 maja 1820 roku, okoliczności te potrzebują osobnego Naywyższego rozkazu, polecił temuz Zarządzającemu Ministerium spraw wewnętrznych przedstawić o wszystkim, wyżej wypisanem, na Wysoką Monarszą JEHO CESARSKIEY MOSCI uwagę. Tenże Zarządzający przedstawił Komitetowi PP. Ministrów, tak wyrażoną swoją opinią, na którą zgodził się i JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ, względ-

dem naznaczenia w niektórych guberniach ziemskich Sprawników z obywateli, rang niemających, lecz którzy służyli już z wyboru obywateli, jako i odezwę JEGO WYSOKOŚCI względem porównania rang wojskowych polskich z rosyjskimi, dla wyjednania JEGO CESARSKIEY MOSCI rozwiązania. Teraz Komitet PP. Ministrow, przez wypis z protokółów, dnia 21 lutego i 19 maja teraźniejszego roku nastąłych, zakomunikował temuż P. Zarządzającemu dla wypełnienia N a y w y ż e y potwierdzonego 19 przeszłego maja postanowienia Komitetu, iżby zgodnie z opinią Zarządzającego Ministerium i odezwą JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI, dozwolić wogółności w przyłączonych od Polski guberniach naznaczać na Ziemskich Sprawników obywateli, którzy rang niemają, ale już byli dawniej z wyboru obywateli w obowiązkach, do których klasy rang są przywiązane; co zaś do porównania rang wojskowych polskich z rosyjskimi wyrazić, że tém prawem mogą cieszyć się tylko ci, którzy służyli w woysku Xięstwa Warszawskiego, które weszło do składu teraźniejszych wojsk Królestwa Polskiego. Rozkazali: dla powinnego, podług wyrażonego N a y w y ż e y potwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów, do kogo należy, wypełnienia, i należytey wiadomości, posłać Ukazy do wszystkich Rządów gubernialnych obwodowych, do wojskowej kancelaryi wojska dońskiego, do miejsc urzędowych do PP. Ministrow, Wojennych Jenerał-gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających sprawami cywilnymi, Jenerał-Gubernatorów, Naczelników miast i do Wojskowego Atamana wojska dońskiego; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do Sanktpetersburskich i Moskiewskich Departamentów Rządzącego Senatu i do Powszechnych ich Zebrań przesłać uwiadomienia. Dnia 9 lipca 1825 roku. (Z Igo Departamentu.)

Rząd Gubernialny Litewsko-Wileński przesłał do Redakcyi dla ogłoszenia co następuje:
Roku 1825. sierpnia 4 dnia w Protokole Rządu Gubernialnego Wileńskiego zapisano:

Rząd pomieniony, wysłuchawszy Ukazu Rządzącego Senatu, pod dniem 30 przeszłego czerwca z N. 24,530 nastąłego, z wypisaniem przedstawienia P. Ministra Skarbu, w którym wyraził: że przez protokół Komitetu Skarbu, N a y w y ż s z e m potwierdzeniem, w dniu 26 grudnia przeszłego roku 1824, zaznaczony, włożono na niego obowiązek porozumieć się z Ministrem Sprawiedliwości, o środkach do rychłego i pewniejszego uzyskania pieniędzy, za użycie papieru prostego zamiast herbowego, dla powiększenia, za pośrednictwem lepszego przestrzegania samych miejsc sądowych, skarbowego dochodu, który teraz tak mało odpowiada liczbie odbywających się w miejscach urzędowych spraw, i ledwo nie rozchodzi się w obce ręce, i zrobić o tém bez zwłóki przedstawienie, gdzie należy. Zajmując się ułożeniem projektu tych prawideł, dla zakomunikowania go P. Ministrowi Sprawiedliwości, i dostrzegłszy z odezwy jego pod d. 12 października 1824 roku, że ten projekt powinien być później przedstawiony Radzie Państwa, która na podanie Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora rozpatrywała już tę rzecz, i podług jej Opinii, N a y w y ż e y

potwierdzoney dnia 29 stycznia 1824 roku, zostawiono to uprzedniemu rozważeniu Komissyi do ułożenia praw, tenże Minister Skarbu wnosi, iż rozpatrzenie tej rzeczy potrzebuje tyle czasu, że ledwo w roku bieżącym ukończenie nastąpić może. Gdy tym czasem na rachunek oczekiwanego powiększenia skarbowego dochodu z tego artykułu, przez N a y w y ż s z e y Ukaz 13 marca teraźniejszego roku, powiększone zostały etaty w miejscach sądowych, i ten nowy wydatek będzie ciężarem dla Podskarbstwa Państwa, jeśli pobor za użycie papieru prostego zamiast herbowego, albo samo użycie herbowego, w tym jeszcze roku, nie powiększy się: przeto tenże Minister Skarbu, odnosząc się o tém do P. Ministra Sprawiedliwości, prosił go o zalecenie okolne wszystkim Prokuratorom, a przez nich Strapczym gubernialnym i powiatowym, iżby na istotney mocy N a y w y ż s z e y Ukazu 24 listopada 1821 roku i innych ustaw, zachowywany był we wszystkich miejscach sądowych i urzędowych następujący porządek: 1) W rzeczach prywatnych, niebędących pod sporem, jako to: przy przyznawaniu wieczystych aktów i tranzaktów, przy prośbach o przeznaczenie do służby, o uwolnienie na urlop, o wydanie świadectw i kopii różnego rodzaju papierów i aktów, i temu podobne, gdzie nie ma odwołu, a proszący, albo jego plenipotent znajdują się osobiście, całe odbywanie się sprawy uskutecznić i wszystkie wychodzące korespondencje pisać właściwie na papierze herbowym, którego należy żądać od proszących, zapisując otrzymanie i użycie arkuszy w osobnych do tego sporządzonych księgach, iżby proszący nie ulegali zbyt czynnemu żądaniu papieru. Podobny temu porządek, ustanowiony już w tutejszej Izbie Cywilney, uwalnia od licznych zatrudnień i korespondencji o uzyskanie małych summ, za użycie papieru prostego zamiast herbowego. 2) Jeżeli w powyższych przypadkach wymagać się będą odezwy, albo sprawki z innych miejsc urzędowych, w témże mieście znajdujących się, gdzie i proszący albo jego plenipotent jest osobiście, tedy odbywanie spraw i odezwy pisać także na papierze herbowym, którego sam proszący powinien tam dostarczyć. 3) Lecz jeżeli wypadają będą odezwy albo sprawki od miejsc, w innych miastach znajdujących się, gdzie, ani proszącego, ani jego plenipotenta osobiście nie ma, tedy dozwala się pisać je i na papierze prostym; ale tym urzędowi przepisuje się za obowiązek, przy dostawieniu odezwy albo sprawki, uwiadamić o liczbie arkuszy prostego papieru, użytego zamiast herbowego, i po takim uwiadomieniu, uzyskiwać od proszących albo ich plenipotentów, należne herbowe poszliny, a po ich otrzymaniu zapisać do osobney księgi. Takim sposobem z ukończeniem tego rodzaju spraw, to jest z wydaniem proszącemu samego aktu, ukończy się i całe uzyskanie za papier herbowy w tém samem miejscu, gdzie sprawa odbywała się. 4) W sprawach processowych i apelacyjnych przestrzegać jak tylko można tego porządku, kiedy poszukujący albo odpowiadający lub ich plenipotenci znajdują się osobiście. 5) Dla ochronienia proszących od zbyt czynnego żądania papieru herbowego albo poszlin herbowych za papier prosty, każdego razu wczasie ich przyjęcia i zapisania do ksiąg, ten, który dostarcza papieru albo wnosi pieniądze, pod-

nie się własną ręką pod każdym artykułem
wychodu pieniędzy albo arkuszy papieru her-
bowego. 6) Uzyskane w tych miejscach, gdzie
rawy odbywają się, pozwoliny herbowe za pa-
per prosty, odsyłać każdego miesiąca do pod-
arbstwa powiatowego i w tymże czasie u-
iadomić o tém Izby Skarbowe 7) Po skoń-
oney sprawie w każdej instancyi, w dekretach
wrażać: wiele i od kogo pozostaje uzy-
ścić poszlin herbowych za użyty w toku spra-
y prosty papier. 8) Po zupełnem ukończe-
iu sprawy, kiedy dekret doprowadza się do
roku, w wyroku także wyrazić: wiele wszy-
kiego i od kogo należy uzyskać poszlin her-
owych za papier prosty w całym toku spra-
y, i razem z tem komunikować Rządowi
Gubernialnemu o uzyskanie tych poszlin. Rzą-
y Gubernialne, zalecając Mieskim i Ziemskim
Policynom o uzyskaniu, uwiadomiamy o tem w
ymże czasie i Izby Skarbowe. 9) Przy wy-
aniu z miejsc urzędowych jakichkolwiek pie-
ędzy, za dekretami, albo innemi postano-
wieniami, potrącać należne poszliny herbowe
a papier prosty, użyty w sprawie, w której
płata naznacza się. 10) Wszędzie jednostaj-
nie i czuynie przestrzeganie tego wewnętrzne-
o porządku rachunkowego, włożyć za obo-
wiązek na miejsca urzędowe pod dozorem
Prokuratorów i Strapczych Gubernialnych i Po-
wiatowych. Teraz P. Minister Sprawiedliwo-
ści uwiadomił tegoż Ministra Skarbu, że te
prawa uznaje on i ze swojej strony za mo-
żące pomagać do niejakiego powiększenia pobo-
ru herbowego; ale uważa za rzecz potrzebną, dla
rozdzielenia punktu 7go, w którym mówi, że
każda instancya, po skończonej sprawie, w
dekrecie swoim wyraża, wiele i od kogo po-
zostaje uzyskać poszlin herbowych, zrobić do-
rocznik, iż po rozwiązaniu sprawy w Rządzą-
ym Senacie, stosownie do istniejącego teraz
porządku, w posyłającym się Ukazie daje wie-
dzieć wiele papieru prostego zostanie użyto
na odbycie sprawy w Senacie, z poleceniem uzy-
skania za niego należnych pieniędzy, na mocy
praw i osobno Na y wyżej potwierdzonej w
29 stycznia 1824 r. Opinii Rady Państwa, te-
mu miejscu, do którego Ukaz będzie posłany. Do
tego P. Minister Sprawiedliwości dodał, że te pra-
widła, przy zachowaniu ustanowionego porządku,
nie mogą być zaprowadzone w użycie powszechne
naczey, jak przez Rządzący Senat; po wydanem zaś
rzez Senat zaleceniu, od niego jeszcze zrobione
gdzie osobne zalecenie Prokuratorom gubernialnym
pilnym dżorze w tej rzeczy. Tenże Minister
skarbu, przedstawiając o tem Rządzącemu Senato-
wi, prosi o uczynienie należytego rozporządzenia,
la niezwłocznego doprowadzenia do skutku wy-
ey wspomnianych prawideł, co do poboru herbo-
wego. Rządzący Senat, uznając wyrażone w po-
wyższym przedstawieniu P. Ministra Skarbu pra-
widła, co do rychlejszego weyścia do skarbu pie-
ędzy, za użycie papieru prostego zamiast herbo-
wego, za skuteczne do zachowania skarbowego do-
hodu, zaleca ściśle i niechybne ich wypełnienie,
wszystkim Rządom gubernialnym, Izdom Skarbo-
wym i Cywilnym, miejscom urzędowym, PP.
linistrom, Wojennym Jenerał-Gubernatorom, Wo-
ennym Gubernatorom zarządzającym sprawami
ywilnemi i Cywilnym Gubernatorom przez U-
azy. W tym Rządzie POKŁANOWIONO: Dla ściśle-
o i nieodmiennego niniejszego Ukazu Rządzą-
o Senatu wypełnienia, przesyłając kopią jego za-
cie i od pomienionego Rządu przez także Ukaz
y wszystkim tutrzey gubernii Sodom Ziem-
im i Grodzkim, Magistratom mieskim, Radom
Ratuszom, także Mieskim i Ziemskim policynom
Opiekom szlacheckim: 1) Dla zapisywania otrzy-

mywać się powinno do użycia papieru herbo-
wego od osób osobiście podających prośby, od o-
trzymanego Ukazu sporządzić księgę sznurowe za
podpisaniem Zasiadających i przyłożeniem pieczę-
ci skarbowey, utrzymywanie takich ksiąg poru-
czyć jednemu z Członków tych miejsc urzędo-
wych, podług własnego ich wyboru, wkładając
na niego za obowiązek nieodmienny, pod odpowie-
dzą wszystkich Członków, za podaniem od kogo-
kolwiek prośby, w tymże samym czasie policzywszy,
ile podług niej na terażniejsze użycie nieodbicie po-
trzeba będzie papieru herbowego, wzięwszy go
od niego, zapisać do księgi sznurowey i na przyję-
cie tego papieru dać prośącemu rewers, z zastrze-
żeniem, iżby i on pod tymże artykułem względem
dania papieru herbowego podpisał się; ile zaś i od
kogo mianowicie przyjęto i użyto będzie w prze-
ciagu każdego miesiąca takiegoż papieru, ułoży-
wszy po upłynionym miesiącu wiadomość, jeden
exemplarz odsyłać dla wiadomości do Izby Skar-
bowey, a drugi do tego Rządu. Zatem 2) Nie
przesłując na tem, że od podanej prośby uzyska-
no herbowego papieru tyle, ile na początkowe po-
stępowanie potrzeba, żądać od tego miejsca, do
którego przedstawia się albo komunikuje się,
wiadomości, ile się użyje w tej sprawie zamiast her-
bowego papieru prostego, a po otrzymaniu tej wi-
adomości bez dalszych korespondencyj zażądawszy
do siebie prośby podanej, i uzyskawszy od niej
należytą ilość za papier herbowy pieniędzy, niezostawiając ich w niedoimce i zapisawszy do przycho-
du w księdze sznurowey z rozpisaniem się oddawcy,
wydać mu na to kwit, a pieniądze odsyłać natych-
miast do miejscowego powiatowego Kaznaczeystwa,
przedstawiając po upłynieniu każdego mie-
sącza o nich wyciągi rachunkowe do Izby Skarbo-
wey, i dla wiadomości do tego Rządu. 3) Jeżeli
otrzymują się od Zwierzchności Gubernialney w
sprawach za prośbami zalecenia z obowiązkiem o
uzyskanie pieniędzy za użyty papier zamiast her-
bowego prosty, tedy takimże sposobem, jak wyżej
powiedziano, uzyskawszy je odsyłać do miejscow-
ego powiatowego Kaznaczeystwa, przesyłając co
miesiąc wyciągi rachunkowe o nich do Izby Skar-
bowey i do tego Rządu. Sądy zaś Ziemskie i Grodz-
kie, także Magistraty mieskie, Rady i Ratusze wcza-
sie sądenia sprawy powinny, oprócz wyżej wy-
pisanego porządku w postanowieniach, wyrażać, ile
od rozprawujących się należy uzyskać pieniędzy
za papier herbowy, i te pieniądze przy objawieniu
dekretu, uzyskawszy od przytomnych prośzących i
wydawszy na to kwietacyą z rozpisaniem się ich w
księdze sznurowey, ile opłaconych zostało pieniędzy
za papier, odesłać do miejscowego powiatowego
Kaznaczeystwa, a od osób osobiście nieznaydują-
cych się i plenipotentów ich, odnosić się do Policji
Miejskiej i Ziemskiej, o uzyskanie takich pienię-
dzy; po upłynionym zaś miesiącu tak o uzyskanych
pieniądzach jako i będących w niedoimce, przed-
stawiać wyciągi rachunkowe do Izby Skarbowey
i do tego Rządu. 4) Korespondencya w tej rze-
czy i wszystkie rachunki w Rządzie Gubernialnym
poruczyć protokuliście tego Rządu Konoplanni-
kowi, któremu przez wydaną kopią tego postano-
wienia rozkazać: a) Natychmiast ułożyć księgę sznu-
rową i ją do podpisu i przyłożenia skarbowey pie-
częci podać do Sądownictwa; po uskutecznienu te-
go, wzięwszy tę księgę napowrót, mieć dozór, iżby
każdy podający do tego Rządu prośbę, w tymże
samym czasie złożył i nieodbicie potrzebną liczbę
papieru herbowego na postępowanie sądowe pod-
ług tej jego prośby; b) Przyjawszy po wyracho-
waniu, ile potrzeba będzie, takiego papieru, zapisać
wówczas ilość tego papieru do wspomnioney księgi
sznurowey, z zastrzeżeniem, iżby oddawca pod tym-
że artykułem własną ręką podpisał się, ile dał te-
go papieru, i otrzymał na to od tegoż Konoplanni-
kowi kwit, jakowym on bez wymówki sadney po-
winien opatrzyć w samym czasie otrzymania pa-
pieru; c) Papier ten herbowy, tenże Konoplanni-
kow powinien oddać z rozpisaniem się w tej księ-
dze sznurowey do tego Naczelnika Stolu, w które-
go stole odbywać się będzie korespondencya, roz-
porządziwszy jednak tak, iżby odtąd na uciśk pro-
szącego niewymagać nad potrzebę papieru pod wła-

szą jego w przeciwnem zdarzeniu odpowiedzialnością; d) Ile w każdym miesiącu otrzymano i użyto będzie herbowego papieru, przedstawiać Sądowi wniemu wyciągi rachunkowe, dla odesłania dla wiadomości do Izby Skarbowej; e) Po odebraniu różnych wiadomości w tej rzeczy od miejsc urzędowych, pod wiedzą Rządu zostających, powinien tenże *Konopłannikow* zebrawszy je utrzymywać w sprawności i prowadzić podług tych wiadomości całą korespondencją z akurtnością, nieobciążając tą korespondencją Kancellaryi Rządu Gubernialnego, i nakoniec f) Dla wiadomości o wyżej wypisanem i potrzebnem zdarzeniu, co do kogo ściągac się będzie, wypełnieniu, wiadomości stosownemi pismami tutejszy gubernii wszystkie miejsca Urzędowe, Departamenta czasowy kryminalny i spraw cywilnych, Komisarye i Konsystorze tu ustanowione, albo Zmudzki, Sady Graniczne Gubernialny i Powiatowe, Zarządzające częścią leśną, Gubernialnego Jeometrę i Architekta, także wszystkie Podskarbstwa powiatowe, a dla zakommunikowania Marszałkom gubernialnemu i powiatowemu, przesłać tego postanowienia 13 egzemplarzy do Kancellaryi P. Cywilnego Gubernatora; o dostrzeganiu zaś, iżby niniejszy Ukaz Rządzącego Senatu i rozporządzenie tego Rządu Gubernialnego przez wszystkie podległe miejsca było wypełniane w całej akurtności, zalecić przez Ukazy i wszystkim powiatowym Strapczym, z zastrzeżeniem, że za niedbalstwo tych miejsc, ściągnać i ci Strapozowie, jeżeli te przez Zwierzchność będą dostrzeżone, na siebie odpowiedzialność. Takowe postanowienie wydrukować w Kuryerze Litewskim; wszystkim stołom tego Rządu dać kopie jego, a Rządzącemu Senatowi donieść z uszanowaniem i dodać, że przed otrzymaniem terażniejszego Ukazu zaprowadzone zostały w tym Rządzie księgi do zapisywania pieniędzy, uzyskanych w Rządzie za papier herbowy, jakowe co miesiąc przy wyciągach rachunkowych odsyłają się do miejscowego Powiatowego Kазначейства, i o tem z takimże rachunkowym wyciągiem w jednym czasie daje się wiedzieć tutejszej Izbie Skarbowej; o czem dla wiadomości P. Litewskiego Wojennego Gubernatora donieść, a do Kancellaryi P. Prokuratora Gubernialnego tego artykułu dziennika przesłać poświadczoną kopią. Zgodno: Za Sekretarza Expedytor *Jamont*. Naczelnik Stołu *Petrusewicz*.

O g ł o s z e n i e.

3 Od Izby Skarbowej Wileńskiej ogłasza się: iż znajdujący się w mieście Poniewieżu dom drewniany, traktyerem zowiący się, za który teraz płaci się roczney arędy do 124 rubli 50 kop. srebrn., na skutek Zalecenia JW. Ministra skarbu, postanowiono oddać z licytacji na lat 12 w dzierżawę arendowną, na co naznaczają się terminy: dnia 24, 26 i 28 następującego mca septembra; życzący przeto wziąć takowy dom w arędę, zechcą przybyć dla wspomnioney licytacji z pewnemi ewikcyami albo gotowemi pieniędzmi, odpowiedniami przynajmniej dwuletniej summie pokazanego dochodu, do Izby Skarbowej Wileńskiej, gdzie będą okazane służące w tej rzeczy warunki. Dnia 13 sierpnia 1825 roku.

Podskarbi Gubernialny Lega.
Naczelnik Stołu Zdzitowiecki.

Przedaż Majątku.

2 Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż z odbywających się w tym Rządzie dnia 31 przeszłego lipca publicznych targów, połowy majątku Bolniczek, w Wilkomirskim powiecie zmarłego szlachcica Piotra Zawadzkiego, na sprzedaż przeznaczoney, na uzyskanie niedoimki nagromadzoney przez niego z dzierżawy Pomużskiego starostwa w

ogóle rub. sr. 4,229 i 21 kop., została w cenie za 3185 rub. 50 kop. sr., przy szlachcicu Józefie Zawadzkim; dla odbycia jeszcze dwóch targów naznaczone terminy: 28 i 31 terażn. augusta; azatem życzący należeć do tych targów, zechcą przybyć do tego Rządu, gdzie im okazane będą tak inwentarz połowy majątku Bolniczek, jak i uprzednie warunki. Dnia 18 augusta 1825 roku.

Assesor i Kawaler Nowicki.
Sekretarz i Kawaler Kleist.
Stołu Naczelnik Kowalenok.

2 Magistratura Powszechney Opieki Gubernii Wileńskiej zawiadamia Publiczność, iż domy w Mieście Wilnie JW. Senatora Ogińskiego na ulicy Rudnickiej, i Tytularnego Sowietnika Doroszkii na ulicy Dominikańskiej położenie mające, wypuszczają się w arędę z daty 29 następującego miesiąca września na rok jeden; życzące więc strony zaarędować takowe domy zechcą się jawnie do teyże Magistratury Powszechney Opieki na termin: pierwszy 22 drugi 24 i trzeci ostateczny 30 dnia terażniejszego miesiąca sierpnia, z dostatecznemi ewikcyami ku temu posługującymi. Działo się w Wilnie roku 1825 miesiąca sierpnia 18 dnia.

Członek Magistratury Powszechney Opieki
Józef Puzyna.
W obowiązku Sekretarza Jan Sulimani.

3. Przez odezwę swoją do JW. Cywilnego Gubernatora przyslaną, Główny Rząd miasta Florencyi we Włoszech, czyni wiadomo: iż zmarły dnia 13 maja 1823 roku w Wiedniu Graf Franciszek syn Stanisława Bandinelli, w testamencie swoim dnia 29 kwietnia 1823 roku sporządzonym, a dnia 13 maja tegoż samego r. ogłoszonym, w punkcie 16 między innemi zapisami ustanowił w tych słowach: „Na uniwersalnych sukcesorów całkowitego moiego pozostałego, tu nielokowanego majątku i dóbr moich we Florencyi sytuowanych, wzywam Bandinellów w Litwie mieszkających, a mianowicie tych, którzy złożą dowody, iż są najbliżej moiemi krewnemi. Jeżeliby zaś ci już poumierali lub też tej sukcesyi przyjąć niechcieli, w tym razie mieć chcę za sukcesorów moich, urodzonych Bandinellów w Sienie, we Włoszech mieszkających, a mianowicie tych, którzy podług praw i zwyczajów, najbliżej do pozostałości po mojej rodzinie, mieć będą prawo.“

A że Cesarsko Królewski Trybunał w Wiedniu przez wyrok swój dnia 9 lipca 1823 roku przeznaczył termin do stawienia się rok ieden tygodni sześć i dni trzy, wszystkim tym, którzyby mieli mieć prawo do sukcesyi będącej w Wiedniu, ażeby tam przed Trybunałem przedstawili swoje stosowne pretensye, inaczej dziedzictwo przyznane będzie temu, który bliższości pokaże prawo.

Dla tego tenże Główny Rząd we Florencyi ogłasza: iż przez wyrok swój dnia 3 xbra 1823 roku zapadły, wskazał również termin rok ieden, tygodni sześć i dni trzy każdemu, ktoby okazał prawo najbliższe następstwa będącego we Florencyi Xięstwa Toskańskiego do spadku Pana Franciszka Bandinellogo, i żeby w tamtejszym Rządzie okazał stosowne dowody, inaczej po upłynionym terminie będzie postąpioło wedle prawa.

Podpisał { M. Nikolini Prezyd. Głównego
Rządu we Florencyi.
Gherardni Pisarz tegoż Rządu